Zwitserleven

Je duurzaamheidsinformatie – wat je moet weten

Bij jouw pensioenregeling hoort ook informatie over duurzaamheid. Wij vinden het belangrijk dat je weet wat de duurzaamheidsambitie van jouw pensioenregeling is en hoe jouw regeling hiermee omgaat. Daarom ontvang je van ons twee soorten duurzaamheidsrapportages. Deze rapportages verstrekken wij volgens de **Europese regels voor informatieverstrekking** over duurzaamheid in de financiële sector:

1. Precontractuele informatie – bij de start

Hierin leggen we uit wat de duurzaamheidsambitie van de regeling is. Zo lees je bijvoorbeeld welke duurzaamheidskenmerken de regeling promoot, wat het minimum aandeel duurzame beleggingen is en hoe er wordt omgegaan met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren. Zo weet je wat er is afgesproken en hoe duurzaam jouw regeling is.

2. Periodieke informatie – elk jaar

Elk jaar ontvang je van ons een rapportage. Je krijgt een overzicht van hoe de regeling het afgelopen jaar heeft gepresteerd op het gebied van duurzaamheid. Zo lees je bijvoorbeeld in hoeverre de gepromote duurzaamheidskenmerken zijn behaald, wat het aandeel duurzame belegging is geweest en hoe er rekening is gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren. Zo blijf je op de hoogte van de duurzaamheidsprestaties van jouw pensioenregeling. Deze informatie voegen wij jaarlijks toe aan je documenten in MijnZwitserleven.

In de rapportage worden veel wettelijke termen gebruikt, zoals duurzame beleggingen of de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren. In de rapportage worden de belangrijke termen uitgelegd. Denk hierbij aan een extra uitleg over ‘de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren’.

Wil je meer weten over ons duurzaam beleggingsbeleid voor jouw pensioenregeling? Zwitserleven is onderdeel van Athora Netherlands N.V. en past **Athora’s beleid voor duurzaam beleggen** toe.

Minimum percentage aandeel duurzame beleggingen

Onze lifecycles beleggen volgens een vaste methode: hoe dichter je bij je pensioendatum komt, hoe minder risicovol er wordt belegd. In het begin ligt de nadruk op aandelen, later verschuift dit naar obligaties. Omdat de samenstelling van de beleggingen in de loop van de tijd verandert, varieert ook het percentage aandeel duurzame beleggingen.

Daarom communiceren we een **bandbreedte:** deze geeft aan tussen welke percentages jouw lifecycle duurzaam belegt gedurende de looptijd. Zo weet je wat je kunt verwachten, ook al verandert de mix van beleggingen naarmate je pensioen dichterbij komt.

Zwitserleven

Hoe beleggen wij in de lifecycle?
Als jouw pensioendatum nog ver weg is, richten we ons op een goed rendement. In deze eerste fase beleggen we vooral in aandelen via het RZL Aandelenfonds Opkomende Landen, het RZL Aandelenfonds Duurzaam Wereld, het RZL Aandelenfonds Pacific, het RZL Aandelenfonds Amerika, het RZL Aandelenfonds Europa, het RZL Obligatiefonds Groen en Sociaal en het RZL Diversificatiefonds.

Hoe dichter je bij je pensioendatum komt, hoe minder risicovol er wordt belegd. Vlak voor de pensioendatum bestaat de mix grotendeels uit obligaties via het RZL Obligatiefonds Duratie Medium, het RZL Obligatiefonds Duratie Lang en het RZL Obligatiefonds Duratie Heel Lang.

De Lifecycle Fondsen worden beheerd door Cardano Asset Management (de “Fondsbeheerder”). Als je in de duurzaamheidsinformatie leest over de ‘Fondsen’ dan bedoelen wij hier de Lifecycle Fondsen mee.

Meer informatie over lifecycle beleggen lees je op **zwitserleven.nl/beleggingsvormen**.

MijnZwitserleven
In MijnZwitserleven lees je meer over de duurzaamheidsambitie van jouw pensioenregeling. Ook kun je hier alle duurzaamheidsrapportages vinden.

Zwitserleven

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatie-systeem dat is vastgelegd in de Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Precontractuele duurzaamheidsinformatie voor uw pensioenregeling bij Zwitserleven

Productnaam: BewustBeleggen binnen uw pensioenregeling

Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 724500ZTKJYJMWVLWJ82

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit product een duurzame beleggingsdoelstelling?

- ☐ **Ja**
- ☒ **Nee**

☐ Dit product zal minimaal de volgende **duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling doen:** ___%

- ☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
- ☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☐ Dit product zal minimaal de volgende **duurzame beleggingen met een sociale doelstelling** doen: ___%

☒ Dit product p**romoot ecologische/sociale (E/S) kenmerken**. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan is, zal het een minimum van 11% t/m 37% duurzame beleggingen hebben

- ☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
- ☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
- ☐ met een sociale doelstelling

☐ Dit product promootte E/S kenmerken, maar **zal niet duurzaam beleggen.**

Welke ecologische en/of sociale kenmerken promoot dit financiële product?

Dit financiële product promoot de volgende ecologische kenmerken via beleggingen in Fondsen:

- **Klimaatmitigatie & adaptatie:** netto geen uitstoot van broeikassen in uiterlijk 2050 in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met tussentijdse doelstellingen voor een reductie van 50% van de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 en 75% tegen 2040 in vergelijking met 2020.
- **Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen:** geen bijdrage aan ontbossing in uiterlijk 2030;
- **Duurzaam gebruik van water:** waterneutraliteit in uiterlijk 2030;
- **Materiaalgebruik en afval:** uiterlijk in 2050 toewerken naar een circulaire samenleving, gericht op het verminderen, hergebruik en recycling van materialen, en het voorkomen van afval;

Deze kenmerken zijn gelijk aan de duurzaamheidsdoelen van de Fondsen (**"Duurzaamheidsdoelen"**) en zijn in lijn met de ecologische doelstellingen zoals omschreven in artikel 9 Taxonomieverordening.

Om de benodigde maatschappelijke en bestuurlijke veranderingen te realiseren, hanteert de Fondsbeheerder van de Fondsen minimumverwachtingen van ondernemingen en instellingen ten aanzien van de voorziening in primaire behoeften, rechtvaardige samenleving en goed bestuur.

Voor dit financiële product is geen referentiebenchmark aangewezen voor het verwezenlijken van de gepromote ecologische kenmerken.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot worden verwezenlijkt.

- ***Met welke duurzaamheidsindicatoren wordt de verwezenlijking van elk van de door dit financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken gemeten?***

De Fondsbeheerder gebruikt de volgende indicatoren om de voortgang ten aanzien van het bereiken van de volgende Duurzaamheidsdoelen:

Klimaatmitigatie & adaptatie:
- broeikasgasemissie-intensiteit (ton CO2-equivalenten/euro);
- absolute broeikasgasemissies (ton CO2-equivalenten) voor scope 1 en 2 en afzonderlijk voor scope 3, en de verandering daarvan in de tijd;
- blootstelling aan sectoren die sterk zijn blootgesteld aan klimaatverandering en de mitigatie
- verhouding tussen inkomsten uit groene activiteiten, zoals duurzame energie, versus bruine activiteiten, zoals thermische kolen en olie.

Watergebruik:
- Waterintensiteit (m3 watergebruik/euro); en
- Absoluut watergebruik (m3 watergebruik).

Overige ecologische kenmerken
Nog niet voor alle ecologische kenmerken zijn geschikte kwantitatieve indicatoren en data beschikbaar om de voortgang op fondsniveau consistent te monitoren. Om die reden draagt de Fondsbeheerder bij aan werkgroepen die zich onder meer richten op het ontwikkelen van dergelijke indicatoren voor de volgende doelen: ontbossing, biodiversiteit, plasticvervuiling, leefbaar loon en duurzame ontwikkelingsdoelen.

Daarnaast is het beleggingsbeleid zo opgezet dat de Fondsen niet mogen beleggen in ondernemingen en instellingen die substantiële schade zouden berokkenen aan één van de Duurzaamheidsdoelen. Bij gebrek aan kwantitatieve indicatoren om de voortgang van één van de Duurzaamheidsdoelen van de Fondsen te meten, gebruikt de Fondsbeheerder kwalitatieve indicatoren om de blootstelling aan en het beheer van deze doelen te bepalen. Deze worden door de Fondsbeheerder gebruikt om te beoordelen in hoeverre elke onderneming en instelling waarin belegd mag worden een bijdrage levert aan elk van de duurzaamheidsdoelstellingen van de Fondsbeheerder.

- ***Wat zijn de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk beoogt te doen en hoe draagt de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?***

Het financiële product belegt via de Fondsen gedeeltelijk in duurzame beleggingen. De doelstellingen van die duurzame beleggingen zijn gelijk aan de Duurzaamheidsdoelen van de Fondsen:
- klimaatmitigatie & adaptatie
- bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen
- Duurzaam gebruik van water
- Materiaal gebruik en afval

Ten aanzien van duurzame beleggingen beoordeelt de Fondsbeheerder of een onderneming of instelling waarin een Fonds belegt, minstens aan één Duurzaamheidsdoel een significante positieve bijdrage levert doordat een onderneming of instelling opbrengsten heeft uit duurzame producten, diensten of productiemethoden. Om dit te bepalen, hanteert de Fondsbeheerder vastgestelde criteria en drempelwaarden, gebaseerd op objectieve data van onafhankelijke bronnen en dataleveranciers.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggings-beslissingen op duurzaamheids-factoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandig-heden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

- ***Hoe doen de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk beoogt te doen, geen ernstige afbreuk aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?***

Duurzame beleggingen mogen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit betekent dat beleggingen in ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd door een Fonds geen ernstige afbreuk mogen doen aan duurzame beleggingsdoelstellingen. Als dat niet het geval is, is die belegging geen duurzame belegging.
Om te bepalen of een belegging een duurzame belegging is en dus geen afbreuk doet aan duurzame beleggingsdoelstellingen, hanteert de Fondsbeheerder zijn eigen duurzaamheidsraamwerk. Zoals hier eerder is beschreven, moet een duurzame belegging een significante positieve bijdrage leveren aan minstens één Duurzaamheidsdoel. Hierbij geldt ook dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan andere duurzame beleggingsdoelstellingen. Hieronder wordt beschreven hoe de Fondsbeheerder de beleggingen van de Fondsen beoordeelt.

Obligaties
Voor obligaties geldt dat de Fondsbeheerder een onderscheid maakt in het beoordelen van de uitgevende instelling op duurzaamheidsaspecten en het beoordelen van de obligaties op duurzaamheidsaspecten. Dit onderscheid wordt gemaakt, omdat er ook belegd kan worden in duurzame obligaties waarbij het duurzaamheidskarakter van de uitgevende instelling kan afwijken van de uitgegeven obligaties.

Ondernemingen en instellingen
Voor het beoordelen van de duurzaamheidsaspecten van uitgevende ondernemingen of instellingen wordt er een twee-stappen proces toegepast. Er wordt beoordeeld in hoeverre aan de benodigde minimumvereisten op het gebied van duurzaamheid wordt voldaan en aan welke categorie binnen het duurzaamheidsraamwerk van de Fondsbeheerder toegewezen kunnen worden. In het prospectus van betreffende Fonds wordt deze beoordelingsprocedure uitgebreider beschreven.

Stap 1
In de eerste stap beoordeelt de Fondsbeheerder of (a) een onderneming of instelling internationaal geaccepteerde normen en standaarden overtreedt of (b) dat zij betrokken is bij activiteiten die te schadelijk worden bevonden voor de maatschappij
Ad a) Overtreding internationale standaarden: de Fondsen beleggen niet in ondernemingen die niet voldoen aan erkende, internationale normen en standaarden, zoals VN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten. Er wordt niet belegd in ondernemingen die betrokken zijn bij (i) schendingen van mensenrechten, arbeidsrechten, (ii) kinderarbeid en dwangarbeid, (ii) ernstige milieuschade, (iii) controversiële wapens en verkoop van militaire materieel aan militaire regimes; (iv) schending van Europese, VN en UK sancties en (v) fraude, corruptie, witwassen en belastingontwijking.
Bij deze beoordeling maakt de Fondsbeheerder gebruikt van screening op controverses rondom milieuvervuiling en schending van mensen- en arbeidsrechten, openbare sanctielijsten en bepaalde PAI-indicatoren uit de SFDR.
Ad b) Schadelijk voor maatschappij
De Fondsen beleggen ook niet in ondernemingen of instellingen die activiteiten verrichten die als te schadelijk voor de maatschappij wordt bevonden. Er wordt in principe niet belegd in ondernemingen en instellingen die betrokken zijn bij: (i) activiteiten die schade kunnen toebrengen aan de volksgezondheid zoals gok- en loterijspelen, pornografie en tabak, (ii) ernstige misstanden op het gebied van dierenwelzijn, en (iii) de productie van conventionele wapens of de verkoop van handwapens aan burgers. Bij deze beoordelingen maakt de Fondsbeheerder o.a. gebruik van gegevens over percentage opbrengsten uit betrokkenheid bij gok- en loterijspelen, pornografie en tabak en opbrengsten uit de productie van conventionele wapens en munitie en opbrengsten uit de verkoop van handwapens aan burgers.

Stap 2
In de tweede stap verdeelt de Fondsbeheerder alle ondernemingen en instellingen waarin kan worden belegd in een van de vijf categorieën: ‘positieve impact’, ‘duurzaam’, ‘adaptief’, ‘risicovol’, of ‘niet-adaptief’. Voor deze verdeling maakt de Fondsbeheerder gebruik van een groot aantal indicatoren voor de duurzaamheidsthema’s die materieel zijn voor de betreffende onderneming of instelling, waaronder de ‘indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren’, die inzicht geven in de blootstelling aan duurzaamheidsrisico’s, de mogelijke ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren, en het management daarvan door de onderneming of instelling. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de gehanteerde indicatoren. Uit deze screening blijkt of een investering in een onderneming of instelling duurzaamheid promoot zonder één van de duurzaamheidsdoelstellingen significant te schaden, en of deze investering een positieve of negatieve bijdrage levert aan ten minste één van de geformuleerde duurzame beleggingsdoelstellingen.

Duurzaamheids-thema	**Gehanteerde indicatoren door Fondsbeheerder voor screening**	***'Indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren'* die hier onderdeel van zijn, zoals opgenomen in technische reguler-ingsnormen behorende bij de SFDR**
Gebruik van fossiele brandstoffen	Indicatoren die toezien op uitbreidingsplannen voor kolengestookte elektriciteitscentrales, CO_2 -voetafdruk, energie-intensiteit en -verbruik, doelstellingen voor broeikasgasreductie, blootstelling aan fossiele brandstofactiviteiten, het in overeenstemmig zijn met de Overeenkomst van Parijs, (wetenschappelijke) doelstellingen en kwaliteit van strategieën voor broeikasreductie.	1) Broeikasgasemissies, 2) carbon voetafdruk, 3) broeikasgasintensiteit ondernemingen, 4) blootstellingen aan bedrijven actief in de fossiele brandstofsector, 5) aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie, 6) intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten, 15) broeikasgasintensiteit overheden, 17) blootstelling aan fossiele brandstoffen via vastgoed activa, 18) blootstelling aan energie- inefficiënte vastgoed activa; en 4) ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie.
Watergerbruik	Indicatoren die toezien op watergebruik en -hergebruik, lozing van afvalwater, watergerelateerde doelstellingen, watergebruik in gebieden met waterschaarste en kwaliteit van het waterbeleid.	8) Emissies in water.
Landgebruik	Indicatoren die toezien op bijdragen aan biodiversiteitsverlies, landdegradatie of ontbossing, op activiteiten in gebieden met een hoog biodiversiteitsrisico of in beschermende gebieden, op niet-duurzame oceaan- en zeepraktijken, en op de kwaliteit van biodiversiteits- landgebruik- en maritiembeleid dat zowel gericht is op eigen activiteiten als activiteiten in de waardeketen.	7) Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden.
Beheer van chemicaliën en afval	Indicatoren die toezien op emissies van gevaarlijke chemicaliën en verontreinigende stoffen, plannen om zorgwekkende chemicaliën geleidelijk af te schaffen, doelstellingen voor vermindering en recycling van (gevaarlijk) afval,gebruik van alternatieve verpakkingsoplossingen, chemische veiligheid en kwaliteit van beleid voor het beheer van chemicaliënen afvalbeheer.	9) Gevaarlijk en radioactief afval.

Duurzaamheids-thema	**Gehanteerde indicatoren door Fondsbeheerder voor screening**	***'Indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren'* die hier onderdeel van zijn, zoals opgenomen in technische reguler-ingsnormen behorende bij de SFDR**
Beheer van sociaal kapitaal	Kwalitatieve indicatoren die laten zien hoe de onderneming omgaat met productveiligheid, privacy en gegevensbeveiliging, gezondheid en veiligheid, inkoop, toegankelijkheid en betaalbaarheid van basisdiensten en relaties met lokale gemeenschappen.	
Beheer van menselijk kapitaal	Kwalitatieve indicatoren die laten zien hoe de onderneming het arbeids-, veiligheids- en personeelsbeleid beheert, zowel in de eigen onderneming als in de toeleveringsketen.	
Gedrag en integriteit van de organisatie	Kwalitatieve indicatoren die laten zien hoe de onderneming omgaat met de kwaliteit van het bestuur, bestuursdiversiteit, (gender & raciale) diversiteit, implementatie van ILO-conventies, beloning, belastingen en ondernemingsethiek (klacht, rechtsmiddelen, corruptie, klokkenluiden, mensenrechtenbeleid).	12) Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen, 13) genderdiversiteit raad van bestuur; en 8) ratio buitensporige beloning CEO.

* Nummers van indicatoren als vermeld in Annex I, Tabellen 1, 2 en 3, Gedelegeerde Verordening van de Commissie (EU) 2022/1288

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Beoordeling van ondernemingen vindt plaats aan de hand van een groot aantal kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren zoals hiervoor omschreven. De indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' zijn daar onderdeel van. In de jaarverslagen van de Fondsen waarin voor dit financiële product wordt belegd zal informatie worden verstrekt over de wijze waarop deze fondsen rekening hebben gehouden met de indicatoren van ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

Hoe zijn de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten?

Praktijken op het gebied van **goed bestuur** omvatten goede management-structuren, betrekkingen met werknemers, beloning van het betrokken personeel en naleving van de belastingwetgeving.

Door het twee-stappen proces van de Fondsbeheerder worden ondernemingen en instellingen die internationale standaarden overtreden uitgesloten van belegging. Hieronder vallen onder meer ondernemingen en instellingen die de principes schenden zoals VN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten.

In de EU-taxonomie is het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EUcriteria.

Het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Zwitserleven

Houdt dit financiële product rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

☒ Ja, uitgangspunt van het beleggingsbeleid is dat ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd moeten voldoen aan minimumcriteria. Zoals is beschreven in het twee-stappen proces, beoordeelt de Fondsbeheerder of ondernemingen en instellingen voldoen aan minimum criteria. Bij die beoordeling wordt ook gebruik gemaakt van bepaalde indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren zoals bedoeld in de SFDR.

Voor de Fondsen waarin voor dit financiele product wordt belegd is er meer informatie te vinden in de jaarverslagen van de betreffende Fondsen

☐ Nee

Welke beleggingsstrategie hanteert dit financiële product?

De beleggings-strategie stuurt beleggingsbeslissingen op basis van factoren als beleggingsdoel-stellingen en risico-tolerantie.

Zwitserleven is onderdeel van Athora Netherlands N.V. en past Athora's beleid voor duurzaam beleggen toe. Dit beleid vormt het uitgangspunt voor de selectie van Fondsen van dit financiële product. Daarnaast heeft de Fondsbeheerder zijn eigen duurzaam beleggingsbeleid. Dit beleid komt in hoofdlijnen overeen met ons **duurzaam beleggingsbeleid**. Hierna volgt een beschrijving van hoe de Fondsbeheerder de beleggingen van de Fondsen selecteert om de gepromote duurzaamheidskenmerken te behalen. De Fondsbeheerder selecteert, op basis van het toepasselijke duurzaamheidsbeleid, alleen ondernemingen en instellingen die zijn ingedeeld in de categorieën 'adaptief', 'duurzaam' en 'positieve impact'. In uitzonderlijke gevallen beleggen de Fondsen ook in ondernemingen of instellingen die tot de categorie 'risicovol' behoren, als deze zogenaamde 'duurzame', 'groene' of 'sociale obligaties' uitgeven. Dit onder de voorwaarden dat het geld dat door de onderneming of instelling wordt opgehaald met die obligaties alleen gebruikt kan worden voor specifieke duurzame, groene en/of sociale doelstellingen en de uitgevende onderneming of instelling tevens praktijken op het gebied van goed bestuur dient te volgen. In dat geval wordt de belegging gezien als 'duurzaam' of 'positieve impact'. Het duurzaamheidsbeleid van de Fondsbeheerder is erop gebaseerd dat ondernemingen en instellingen die niet voldoen aan minimale criteria worden uitgesloten van belegging, waarbij tevens met ondernemingen een dialoog kan worden aangegaan om duurzaamheidsbeleid en -gedrag te stimuleren. Bij uitgevers van staatsobligaties (leningen aan overheden) wordt beoordeeld in hoeverre er wordt voldaan aan de principes van goed bestuur en of de onderliggende obligaties geen ernstige afbreuk doen aan de duurzaamheidsdoelstellingen. Indien daar niet aan wordt voldaan, wordt een overheid of instelling uitgesloten van belegging.

- ***Welke bindende elementen van de beleggingsstrategie zijn bij het selecteren van de beleggingen gebruikt om aan alle ecologische of sociale kenmerken te verwezenlijken die dit financiële product promoot?***

De volgende bindende elementen van de beleggingsstrategie worden toegepast:

- **Schending van internationale standaarden of betrokkenheid bij activiteiten die schadelijk zijn voor de maatschappij:** de Fondsbeheerder hanteert minimumcriteria voor o.a. omgang met mensenrechten,

arbeidsrechten, controversiële wapens, internationale sancties, ethiek, milieu, maatschappij en bestuur. Ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd moeten voldoen aan deze minimumcriteria. Dit betekent in ieder geval dat ondernemingen die internationale standaarden (VN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de VN-richtlijnen inzake het bedrijfsleven en de mensenrechten) schenden uitgesloten zijn van belegging. Hetzelfde geldt voor ondernemingen die betrokken zijn bij activiteiten die als te schadelijk worden bevonden voor de maatschappij, denk hierbij aan ondernemingen die betrokken zijn bij activiteiten die de volksgezondheid schade toebrengen, zoals de tabakindustrie, of ernstige misstanden op het gebied van dierenwelzijn.

- **Duurzame beleggingen:** Voor de duurzame beleggingen geldt dat zij significant positief moeten bijdragen aan één van de genoemde Duurzaamheidsdoelen en geen afbreuk mogen doen aan een andere duurzame beleggingsdoelstelling.

- ***Met welk toegezegd minimumpercentage wordt de ruimte voor in overweging te nemen beleggingen beperkt vóór de toepassing van die beleggingsstrategie?***

Hiervoor is geen minimumpercentage bepaald.

- ***Wat is het beleid om praktijken op het gebied van goed bestuur te beoordelen voor de ondernemingen waarin is belegd?***

De Fondsbeheerder heeft een beleid om praktijken op het gebied van goed bestuur te beoordelen. De beoordeling van goed bestuur van ondernemingen waarin wordt belegd is een vast onderdeel van het duurzaamheidsraamwerk van de Fondsbeheerder. Er wordt beoordeeld of ondernemingen voldoen aan internationale standaarden zoals vastgelegd in UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights.

Bij deze beoordeling gebruikt de Fondsbeheerder gegevens over onder meer: mensenrechten en arbeidsrechten, ondernemingsbestuur en ethiek, corruptie, sancties en fiscale transparantie en betrokkenheid bij schadelijke activiteiten (zoals tabak, gokken, pornografie).

De Fondsbeheerder beoordeelt voor elke onderneming hoe men met deze onderwerpen omgaat en interpreteert daarvoor externe informatie van dataproviders en zelf ingewonnen informatie. De meeste indicatoren die voor deze beoordeling worden gebruikt, zijn kwalitatieve indicatoren. De Fondsbeheerder heeft drempels vastgesteld die bepalen hoe de ondernemingen worden ingedeeld.

Zwitserleven

Welke activa-allocatie is er voor dit financiële product gepland?

Dit financiële product past de lifecycle methode toe en daarom is de verdeling over de verschillende Fondsen verschillend per leeftijdscategorie. Deze verdeling hangt ook af van het bepaalde beleggerprofiel. Het aandeel beleggingen afgestemd op E/S-kenmerken in dit financiële product wordt gemeten aan de hand van het totaal belegd vermogen door alle deelnemers in dit financiële product. Elk fonds draagt met zijn beleggingen voor een deel bij aan de mate van duurzaamheid van het financiële product als geheel.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel weergeeft van de opbrengsten uit groene activiteiten van de ondernemingen waarin is belegd;
- de **kapitaalsuitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waar is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

Lifecycle Voorzichtig

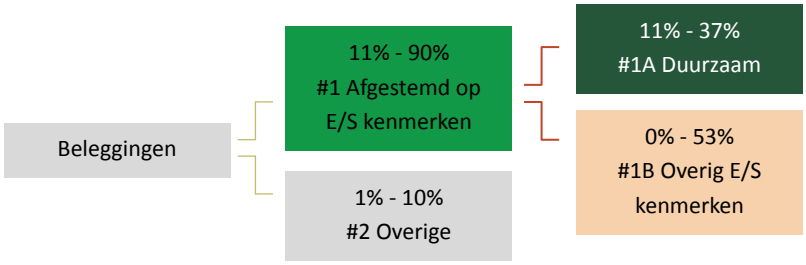

Lifecycle Defensief

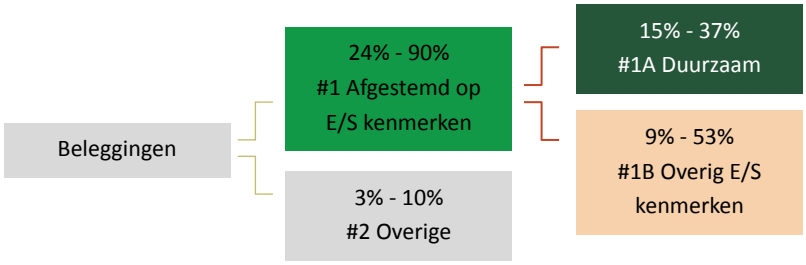

Lifecycle Neutraal

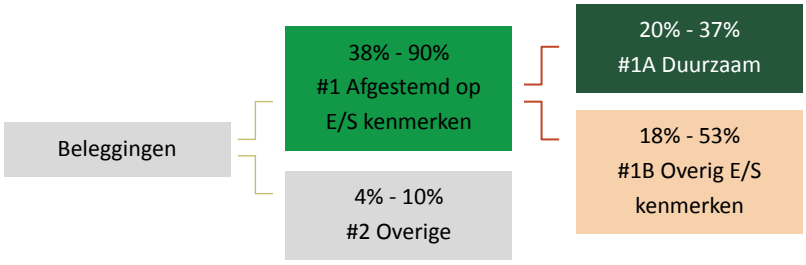

Zwitserleven

Lifecycle Ambitieus

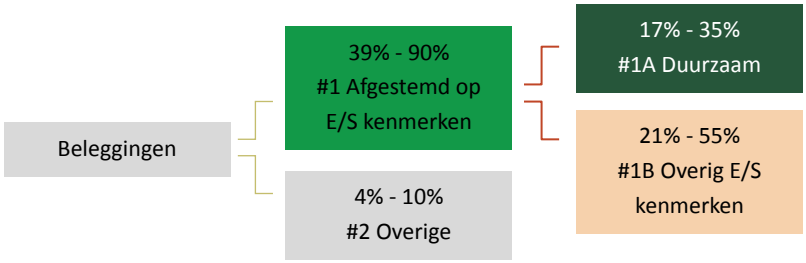

Lifecycle Offensief

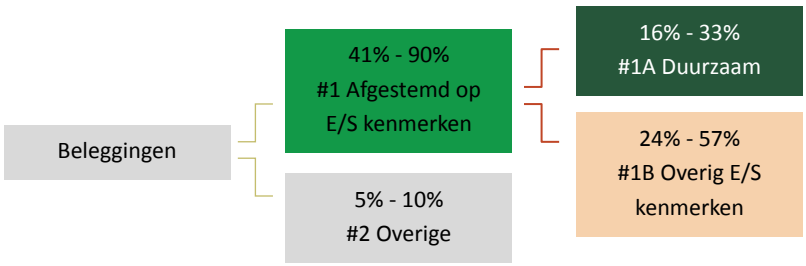

Het exacte percentage per categorie wordt bepaald door het aantal jaren tot de pensioendatum (d.w.z. plek in de lifecycle).

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame beleggingen gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar niet als duurzame belegging gelden.

Hoe worden met het gebruik van derivaten de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die het financiële product promoot?

Dit financiële product gebruikt geen derivaten. Indien de Fondsen in derivaten beleggen, gebeurt dat waar mogelijk in derivaten die zijn uitgegeven door instellingen die voldoen aan de voorwaarden van het duurzaam beleggingsbeleid van de Fondsbeheerder. Waar dit niet mogelijk is, wordt gekozen voor tegenpartijen die aan ecologische of sociale waarborgen voldoen.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissie-grenswaarden en de omschakeling op hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer. **Faciliterende activiteiten** maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling. **Transitieactiviteiten** zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

In hoeverre zijn duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling minimaal op de EU-taxonomie afgestemd?

Dit financiële product kent geen minimaal percentage op de EU-taxonomie afgestemde duurzame beleggingen. Het houdt geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in de zin van de EU-taxonomie. Er wordt voor dit Fonds geen minimum gehanteerd ten aanzien van de mate waarin duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling zijn afgestemd op de EUtaxonomie.

Zwitserleven

- ***Belegt het financiële product in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen[1]***

☐ Ja

☐ In fossiel gas ☐ In kernenergie

☒ Nee

De twee onderstaande diagrammen geven in het groen het minimumpercentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.*

1. Afstemming beleggingen op taxonomie **inclusief staatsobligaties***

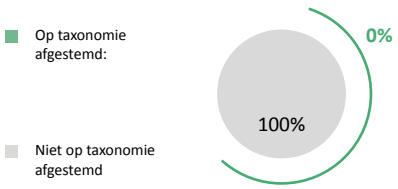

2. Afstemming beleggingen op taxonomie **exclusief staatsobligaties***

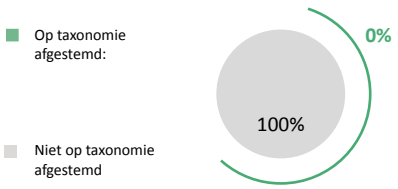

Dit diagram vertegenwoordigt een percentage van de totale beleggingen. Dit percentage verschilt per profiel. In onderstaande tabel ziet u welk percentage dat per profiel is.

* In deze diagrammen omvat “staatobligaties“ alle blootstellingen aan overheden.

Profiel	**Percentage van de totale beleggingen in diagram**
Voorzichtig	12% - 100%
Defensief	15,9% - 90,2%
Neutraal	19% - 78,9%
Ambitieus	16,9% - 76,6%
Offensief	15,4% - 73,5%

1 Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering (“klimaatmitigatie) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie – zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie

Zwitserleven

- ***Wat is het minimumaandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?***

Hiervoor is geen minimumaandeel bepaald. Aangezien de Fondsen alleen beleggen in ondernemingen en instellingen die zijn geclassificeerd als 'adaptief', 'duurzaam' en 'positieve impact' en in uitzonderingsgevallen 'risicovol' en zich richten op het behalen van de ecologische of sociale kenmerken, streeft elk Fonds naar een hoog aandeel van transitie- en faciliterende activiteiten. De beoordelingsprocedure beoordeelt voornamelijk het vermogen van ondernemingen om zich aan te passen aan de lopende duurzaamheidstransities. Om die reden zoekt de Fondsbeheerder specifiek naar ondernemingen en instellingen die investeren in transitie- of faciliterende activiteiten. Het aandeel van beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten zal ten minste jaarlijks worden bekendgemaakt.

Zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de EU-taxonomie.

Wat was het minimumaandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie zijn afgestemd?

11% t/m 37%
Het exacte percentage wordt bepaald door het aantal jaren tot de pensioendatum (d.w.z. plek in de lifecycle).

Wat was het minimumaandeel sociaal duurzame beleggingen?

Er is geen minimumaandeel bepaald voor duurzame beleggingen met een sociale doelstelling.

Welke beleggingen zijn opgenomen in '#2 Overige'? Waarvoor zijn deze bedoeld en bestaan er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De categorie '#2 Overige' bevat afgeleide instrumenten en ETF's die kunnen worden gebruikt in het kader van het afdekken van risico's en efficiënt beheer. Daarnaast kunnen door een Fonds liquiditeiten worden aangehouden op bankrekeningen en/of in geldmarktfondsen. De posities worden aangegaan met ondernemingen en instellingen die voldoen aan minimale duurzaamheidscriteria van het duurzaamheidsraamwerk van de Fondsbeheerder.

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die dat product promoot.

Is een specifieke index als referentiebenchmark aangewezen om te bepalen of dit financiële product is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot?

Voor dit financiële product is geen specifieke index als referentiebenchmark aangewezen om te bepalen of dit financiële product is afgestemd op de economische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot.

Waar kan ik online meer specifieke informatie over dit product vinden?

Meer specifieke informatie over dit product vindt u op deze websites:

- Op **zwitserleven.nl/duurzaamheidsinformatie** vindt u meer duurzaamheidsinformatie.
- Op **zwitserleven.nl/bewustbeleggen** vindt u meer informatie over BewustBeleggen en de keuzemogelijkheden binnen dit product.